

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Égész évre 6 frt. Fél évre 3 frt.
Ervényesre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Nőgrádcaápcán a híradóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

A lap szellemi részére a a nyilttárra vonatkozó minden kölcsönök a szerkesztőség káldandók.

Bel- és külföldi hírlapok számára hirdetésményeket elfogad May Károly híradóhivatali irodája Budapestben, 3 dob-utca, 14. sz. 3. ajtó.

Hirdetések díjai:

Öt hasábon postáért 5 kr. Bélyeg minden betöltésnél 30 kr.
Nyilttér garmond sora 20 kr.

Nagyobb és többesrét hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Kiadásnál pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“
1878-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Ervényesre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz cselezve, — legelőszörében postátalványon — a nyomtatandó példányok a pontos számküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Nógrádmegye tavaszi közgyűlését f. hó 23-án fogja megtartani.

B.-Gyarmat, május 3.

Liptómege körlevele az angol véd és dacszövetség sürgetése iránt jól esett kivált azoknak, kiknek a felvidék megyéiről annyi balhiedelmek volt. A körlevél, melyet Liptómege bizottsága egyhangulag felterjesztési határozott, arról ad tanúságot, hogy a tót megyék intelligenciája, vagyis intéző része, tiszta felfogással bír a magyarállami tételeiről, s ebben semmi propaganda meg nem ingathatja. Hogy Nógrádmegye pártolól fogadta e felhívást s hason feliratot intézni határozott, az igen természetes dolog.

Ha ily szellem mutatkozik a felvidéken, úgy a keleti kérdésre nézve egységes akarat nyilvánul Magyarországról részéről.

A keleti kérdés megoldásától márcsak napok választanak el. Örvedetes tudomásunk van arról is, hogy az orosz-török szövetség halva született gyermek volt. A törökök, amennyiben a St. stefanoi békeponatok még mai napig sem effectuálhatók, a háborura ismét kézen állnak. A conflictuara elég okot adhat azon tény, hogy Sumla, Varna és Batum várát a törökök nem akarják átengedni az oroszoknak. Layard angol nagykövét ott működik a jobb érzelmi törökök között, kiket ama hitben megerősíteni, hogy Törökország nem veszhet el és nem szabad elvesznie, igen könnyű. Totleben tábornok felhívta a szultánt, hogy Oroszország a portával békében akar maradni, azonban az orosz sereg biztonságá érdekében kénytelen birtokába venni Batumot és a Bosporus felső részét, ellenkező esetben e részek megszerzéséhez fegyveres erő fog alkalmaztatni. A szultán erre mit sem válaszolt. Miből, ha az orosz elég szellemi és anyagi erőt érez magában, azt kell következtetnünk, hogy a harcokat ismét Oroszország kezdi meg. Az angol ez esetben tétlenül nem maradhat.

Igy állván a dolgok, minden oly mozzanatként, mely Magyarországon az angol szövetséget sürgeti, csak örülnünk lehet. Nem vindikáljuk, hogy a törvényhatóságok felirásai a külügyi magasabb szempontokból felfogott politikát megváltoztassák, de követelnünk lehet, hogy a

municipiumok öszakarata meghallgattassák. Erre szükség van minden diplomatának, aki nemzeti politikát követni akar.

A törvényhatóságok között Liptómeget illeti meg a dicsőség, mely Zólyommege példájára felfogta ama hivatást, mely a nemzeti politika követésében reá várakozik a felvidéken, hol még most sem szűnnek meg a Mudron Mihályok szabadságban hetvenkódni.

Éljen Liptómege!

A képviselő választások közeledését a központi választmányi ülések jelzik. F. hó 2-án tartott meg azon ülést, melyen a választókat öszreiré bizottságok alakítottak meg. A választók névjegyzékének lajstromait július 12-ig kell betorjesztetni, hogy a törvény értelmében jul. 16-ig a szükséges további intézkedések megtéhetősek.

Állandó választmányi ülést tartott f. hó 2-án az alispán elnöklété alatt. Főbb tárgyát a megyei 1877. évi számadások megvizsgálása képezte. — A számadások helyeseknek találtattak.

A régi magtári tartozások, melyek mintegy 15000 frt értéket képviselnek, — hosszabb eszmecsere után alkalmat Ezen, mintegy 30 év óta keletkező, s az évek számával mindinkább bonyolódó ügy rendezésére nézve az lett a javaslat, hogy az alispán elnöklété alatt bizottság küldessék ki, mely utasítottat, hogy az 1876. évi tavaszi közgyűlés egyik határozatához képest ezen rendszertlen ügyben végleg istéskedjék s a legközelebbi közgyűlésen jelentést tegyen. — Azután több körlevél vételt tárgyalt alá, melyek közül a liptómegei érdemel említést, mely a keleti kérdésre nézve az

angol nemzettel kötendő véd és dac szövetséget sürgeti. Pártolól tudomásul vétetett s hason írány felírás véleményeztetett. A kláirtokosok hitelintézetét szervező bizottság felhívására Nógrádmegye is az 5000 frtos alapítók közé lépend. Legalább az állandó választmány ezen hazafias belépést a közgyűlésnek melegen fogja ajánlani, s nincs kétség benne, hogy a közgyűlés ily nemzetgazdaságiilag hasonló, s a kláirtokosoknak, mint a nemzet szömének megmentésére mulhatlanul szükséges és nemmi áldozattal sem járó kötelemséget teljesíteni fog, — s minden ez ellen felhozható érvet a megye méltóságával meg nem egyesőnek találend. — Az a tárgyban mintegy 2 1/2 óráig tartó választmányi üléssel vita, mely az ellenkezők részéről támasztatott, nem a hazafias érzet kiboltának, de a pénzügyi műveletnek való jártasság fitogtatásának tulajdonítható. — A jövő állandó választmányi ülés a f. hó 23-án tartandó tavaszi közgyűlést közvetlen megelőző napon fog megtartani.

Közgazgatási ülés.

(május 2-án.)

(Hiányszottak: Gr. Forgách Antal, Ebecsky Emil, Scitovszky János és Gr. Czibrián László.)

Elnök: Madách Károly alispán, bejelenti, hogy Gróf Forgách Antal és Gr. Czibrián László urak közbejött betegségek miatt az ülésen részt nem vehetnek.

Felolvasatott az alispán jelentés. (Lásd lejjebb)

Pokorny Gusztáv kérdést intéz az alispánhoz, vajon a Lovonczon megtartani szokott utóállításhoz polgári elnökök van e gondoskodva. — Alispán fr ezen kérdésre nézve válaszolja, hogy az utóállító bizottság polgári elnökéül Dr. Pongrácz Mihály lett megbízva. (Még nem tartjuk kompatibilisnek, hogy orvos urak alkalmazassanak sorozó bizottsági elnökök.)

TÁRCZA.

Zrinyi, a költő.

— Történelmi korraja —
írta: V. Sárffy Ignác.
(11-ik folytatás.)

VII.

A csakótornyai vár.

Még a legelőszőbb színezettel lebegett Zrinyi előtt kedves várának oleso, már ójabb súly gyanánt bebezodott lakkéra a vasvári béke. A nemzet nagy részére fájdalmas csapás volt ez, s a panaszhangok egymást érték e hazában. Legjobban fáj az Zrinyinek. Beteg lélekkel, olkomorult kedélyvel húzódtott be a hős orosz lány régi barlangjába, a csakótornyai várba. Azt biszitek talán, hogy mivel pihenni ment a hős orosz lány, elvezettette vérengző természetét? Csak olyan az, mint volt előbb, de most egyelőre jóllakott vérrel, az inger kielégítő volt, pihenni kell, pihenni kell.

Szeretott családjá körébe vonult vissza a hős, mint a tigris, midőn kölykeibe vonul tanítani fajt arra, a mit ő is tud.

Többnyire kedvelt tanulmányait folytatta most, írta a gyönyörű verseket, melyek neki mint művészek, mint költők eszérék a hírt.

Most is ott látjuk kedves szobájában; komor hangulattal jár fel és alá, mintha országos gondok foglalkodtatnák agyát.

Egyszerre kúrtriváltás, majd kevéssel utánna vig láрма üti meg füleit.

Már távoznai készült, megnézendő a vig zaj okát, midőn az ajtó nyilt, s azon ékes termetű, gyönyörű leány lépett be.

— Ilonkám!

— Miklós! hangzik a két ajakról s a másik pillanatban a két lény egymás közelébe pihent.

— Mi hoz ide Ilonkám hozzám! ah mily régen láttalak; hogy vagy anyyalom; egészen megszépültél, hát az öreg Angelo hogy van?

Ezerféle kérdészekkel ostromlá a bán szép hógát, a később oly nevezetessé lett Zrinyi Ilonát. A szép leány mosolyogva verogató meg rózsás ujjaival bátyja arcait.

— Talán bizon haragszik az én kedves bátyám, hogy ide jöttem! ah! háborgattam nemde? az asztalon papírok, versek, értem, a költő van itt most nemde, az ábrándos költő.

— Csintalan.

— S te bátyám rosz ember, ha nem jönnék, soha nem néznél felém, pedig tudod, mint szeretlek.

— Tudom édesem, de lásd az elfoglaltság nem engedte; annál édesebb a meglepetés Ilonkám!

— Ah! hamis; — szolt meglátva a papirdarabok közt „Ilonhoz“ czimzett verszetet.

— Lásd Ilon! nemde gondolok reád?

— Bátyám! kedves bátyám!

— De szólj Ilon, hogy és kivel jöttél?

— Jöttem és itt vagyok, mig ki nem adsz rajtam; de hol kedves nőd s gyermekaid?

— A vár tövében lesznek, kedves nőm sétáját végzi s az apróság tudod el nem marad anyjától.

— Miú boldog vagy te Miklós! a harci dicsőség alig hangzott el a hazában, melyet szerentél, itthon boldog családi kör vár reád; ah nincs nagyobb édesem egy szülőnek, mint gyermekeket birni; a hű nő áldólag simul férje oldalához s az atya szeretettel védi övéit . . .

— Mi ez Ilon? szemeid lázas tűzben égnek, arczod boldogságot sugárzik; Ilon! te Ilon . . . te szeretsz!

— Igen bátyám, — szolt pírulva a szende szűz — megvallom neked, szeretek; a szerelem rózsás virága számomra is nyilt és boldog vagyok; tiszta bév az, mi engem véte öszszeköt; boldog vagyok Miklós, meg-

ízleltem a rejtett kehely mézes tartalmát, én szeretek és viszontszerettem.

— S ki a boldog halandó, kit az én vas hugom a kemény szívű Ilon szerel?

— Búszkén vallom meg neked Miklós; egy vadászati alkalmával Szellőmet vak bevo tulragadta; tüskén, bokron keresztűt vilt a tűzes mén s rettenetem a bekövetkezethéért; véresem örvény szőléhez jutottam s a tátongó úr rémésem nézett fel reám; a ló megállani már nem birt és én veszeve vagyok már, midőn deli termetű ifju rohant a sűrűségből s merészen ragadta meg a féket. Mit mondjam tovább Miklós, ő engem, én őt szerettem meg.

Ilonka szégyenkedve dugta fejét bátyja keblébe, mintha roszat követett volna el; hiába az első szerelem titkolni szeret; a szégyenpír vonult el vonásain. Zrinyi jókedű mosolyra fakadt.

— Nos és ki volt a deli ifju?

Ilona még jobban elpirult.

— Hát miért nem mondd tovább. Tán biz csakot adtal a lovagnak, a miért életedet megmentette és est rejtő anyyira?

— Oh nem bátyám!

— Pedig bizony megérdemlette volna ám!

Ilonka lassac, megmegakadva suttogá:

— E férju bátyám — s szende pírulással sugott egy nevet bátyja fülébe.

Ezek után a folyó alispáni ügyek tárgyalattak le.

Főjegyző előadja Lektor és társai gáncs törvénybíró illetve lakosok felelősségét, a febr. havában tüzeset alkalmával történt verakodásra hozott másodfokú alispáni határozat ellen. A bizottság elfogadta az alispáni másodfokú határozatot, mely Lektor a tűzrendőri szabályok 39. §-a értelmében 25 frt pénzbírsággal sújta. (A bírság tűzoltó szerekre fordítandó.)

Es eesiből hozott vita keletkezett annak megvitálására, vajon a községi lakosok (30—50-évig) tüzesetek alkalmával, ott hol tűzoltó egységek léteznek, tartoznak-e a parancsnokság vezetését respectálni, Reményfy József beszéde és igen éles dialecticája azt érvelte, hogy a nem tűzoltóegyleti tagok kizárólag a községi előjárók vezetése alatt állanak. Huszár István a tűzrendőri szabályokból kiindulva nem osztotta ezen nézetet, s a többség sem volt hajlandó ily sok zavar és rendtelenségnek praecedenstul szolgáló elvet elfogadni. Nemis lehet az másképp, minthogy ott, hol tűzoltó egységek szerveztettek, a parancsnokság műszaki vezetésébe ahos nem értő előjárók nevatkozzanak. Az előjáróknak ily esetben csupán az lehet feladata, hogy a rendfenntartásában a parancsnokságnak segédkelet nyújtson s a tűzveszély alkalmával arra felügyeljen, hogy a községi lakosok megjelenjenek, s az igazolatlanul elmaradók fenyitomenek.

Szerény Gábor kérvénye, melyben igazolja azt, hogy felmondott közigazgatási teendői miatt a kisebb polgári ügyekben nem bírálkodhatik, elfogadhatott.

Ebecsk, Szklabonya és Zsely községek folyamodványa, melyben magokat a szűgyi orvosi körtől csatloltatni kérik, a közgyűléshez asztítottatt.

A pillinyi előjáróság kérvénye a közérkölcseire vonatkozó számos korecamának rodnakálása iránt, vizsgálat végezt a járási szolgabírónak kiadatik.

Pajor István árvaszéki elnök kimerítő havijelentése (lásd lejjebb) tudomásul vétetett.

Losoncz rendezett tanács város árvaszéki jelentése tudomásul vétetett.

N.-Oronzi község folyamodványa, az árvapénzesek önálló kezelése iránt, mintán azt hogy e tárgyban kiadott miniszteri rendelet kívánás kelleknek N.-oronzi község meg bir feladni nem igazolta, elvetetett.

Uhlár Mártonné a.-népi lakosné panaszlevele a községi előjáróság ellen, a járási szolgabírónak kiadott.

Harmos Gábor m. főügyész jelentése tudomásul vétetett.

Adóügy. Haviberévtel 39,543 frt 68¹/₂ kr s tavali hason hónapban behajtott adónál: 807 frt 93 kerral kevesebb. Adóhátralék: 652,001 frt 81 kr.

Vancsó Béla lőartási adó elengedése iránt beadott kérvénye bővebb vizsgálat végezt a szécsényi előjáróknak kiadatott.

As adófelügyelő jelentése, mely szerint Kovács Sándor losonczy lakos az adófajében lefogalt ingókat elidegenítette, a kellő lépések megtétele, nem különbben a 600 frtnyi adóhátralék behajtása végezt a tiszti ügyosztóknak kiadatott.

B.-Gyarmat a szállódózáma, Terény községe az adófizetésre nézve 2 évi haladékot kapott.

Bűrtöntvény. A fegyenczek száma april havában: 158 férfi, 5 nő. Összes keresmény: 628 frt 89 kr.

Egészségügy. Baintner Ferencz megyei főorvos jelentése, mely kielégítő egészségügyi állapotot jelez, örvendetes tudomásul vétetett.

Topscher Győző állampépítés jelentése hasonilag tudomásul vétetett.

Pósta és távirtda ügyi jelentés nem tételezt.

A jövő télés jun. 13-kára határozatott. Az ülés pont 12 órakor ezatott fel.

Alispáni jelentés.

Tekintetes közigazgatási bizottság! A közigazgatás egyik legfontosabb teendője a folyó évi újoncz jutalék kiállítás, az egész megye területén befejeztetvén, van szerencsem a tekintetes közigazgatási bizottságnak tisztelttel jelenteni, hogy ha bár az összes újonczok előállítás mind a hat sorozó járásban a legkielégítőbb eredménnyel eszközöltetett is, maga a sorozás épen nem a legkedvezőbb eredménnyel fejeztetett be, mennyiben a losonczy járás kivételével, mely a reá kivett újoncz és póttartaléki jutálékon kívül még a honvédséghez is sorozott, a főleki sorozó járás már újoncz jutalékon kívül a póttartalékosokat csak részben volt képes fedezni, míg a sziraki, rétsági, gyarmati és szécsényi sorozó járasok már újoncz jutalékaikkal is részben, a póttartalékosokkal pedig egészen hátralékban maradtak, reménylhető azonban, hogy az egész megye területéről felülvizsgálatra küldött 75 egyénből, ugyasint a folyamatban lévő utóállítások alkalmával, a részint igazolt, részint igazolatlan távollévőkkel előállítandó egyénekből ezen hátralékok nagyobbrésben fedeztetni fognak. — Ezen sorozási munkálatok alatt is azonban, mely pedig az összes elömunakálatokkal együtt a járási tisztviselők egész tevékenységét hosszabb időre igénybe

vezi, a közigazgatási egyéb teendőkből semmi oly tevékenység, melyek az urvek rendes menetét akadályozták volna, elő nem fordult, minden tisztviselő kivétel nélkül igykeztet fontos feladatát teljesíteni.

Személy, mint vagyonsbiztonsági állapotunkról a legkedvezőbbben nyilatkozhatom, oly annyira, hogy méltán állíthatom, miszerint alig létezhets törvényhatóság, melynek területén a közbiztonság kedvezőbb állapotnak örvendő.

A közigazgatási bizottság határozatáról vezetett nyilvántartási jegyzék szerint a bekívánt jelentések eddig még kiküldött bizottságoktól 6 tárgyra, kir. tanfelügyelőtől 1 tárgyra, kir. adófelügyelőtől 1 " szolgabíráktól 4 " árvaszéktől 1 tárgyra nézve nem érkeztek be, melyeknek beküldését meg szorgalmazni kötelességemnek ismerendem. Madach Nándor, alispán.

Pajor István árvaszéki elnök előterjesztése a gyám gondnoksági ügyek állásáról april hó végével.

Tekintetes közig. bizottság! Havi jelentésemel a gyám gondnokság ügyekről, úgy az árvaszék tevékenysége, mint a központban kezelt pénzesek vonatkozólag van szerencsem következőkben befejeztetni.

A lefolyt april hóban beérkezett, és az 4. alatti igtatói kiadói kimutatás szerint az igtatóba vezetett ügydarabok száma volt összesen 868, s az előző 3 havakkal együtt 3000 db. az előbbi, s a folyó havi 8 rendes illetve folytatódagos, és 3 rendkívüli ülésben elintéztetvén, Horváth Dano mint helyettes előadóknak is kisebb mérvbeni kisegítés mellett Piry János úrnők által 977, Jezenaszky József úrnők által 618, összesen 1695 drb. maradt elintézésre a folyó év elejétől april végéig 1405 drb. Továbbá az árvaszéki elnöki igtatóba april hó folyamában érkezett és elintéztett ügydarabok száma 23 drb.

A letéti pénztárban őrzött árvapénzesek a értékpapírok és kötvények értéke lett april hó végén, a 4. alatti mellékeli számvonó ki mutatás szerint 271423 frt 93¹/₂ kr. a régi összesített letétekből alakult árva-alap állása készpénz képviselő takarékpénztári könyvben és tőkésített kamatokban 3.1. szerint 162 frt követelésekben 139 frt 13 kr. összesen 1101 frt 13 kr. A gyűjtésekből alakított árvasegély alap tartalma pedig: takarékpénztári könyvben, kamatokban szintén april hó végéig 212 frt 80 kr. kiut levő követelésekben 928 frt 3 kr. összesen 1140 frt 83 kr. mint ez a 4. alattiból látható. Mindezen pénztárak a mult (april) hó 27-én szabály-

székileg megvizsgálatván, kezeltetékük hibálatlanok találtatott.

Köteles figyelemmel a t. közig. bizottság uszítására mely szerint az árva-alapokból egyeseknek kölcsön illetve hivatalos eljárások alkalmából tiszti közegeknek költi ségélőlegképen kiutalványozott összegek constataiandók és behajlandók, s vonatkozásal, e részben az árvaszék folyó évi 19-dik szám alatt hozott végzés alapján a tisztelt közig. bizottsághoz febr. hó 10-én tett jelen lésem tartalmára, van szerencsem jelenteni, miszerint akkép intézkedtem, hogy be nem varásával a kölcsönök és előlegek visszaterítésével kapcsolatos ügyek sor szerint elintéztetvén, a hátralékban levő minden egyes tétel-összegekre nézve, annak megjelölésével: ki vette át a kiutalványozott összeget, és ki tartozik azt visszafizetni? külön jelentés készítettet és nyújtott be az árvaszékhez, oly ezébből, hogy ezen hátralékok behajtása az illetők ellen, megfelelő módon, s a szükséghez képest törvény útján és soron kívül is eszközöltessek, ezuttal tisztelttel meilékkelvén 5. alatti jegyzékét egy a régi letétekből mint a gyűlésekből mint a gyűjtésekből alakult árva-alapok azon követeléseinek, melyek a tartozásban lévőek által visszafizetendők.

Megjegyezve, hogy a tartozási főbb csoportok a 6. alatti szerint következők, u. m. Jankovics Ilona tartozásának tőkesszege 700 frt, mely időközben kamataival együtt a már bírói árverés alatt levő, azonban eredményére nézve a nevezett adónő zárgondnok által közbevetett, april 19-én felterjesztett Sommiségi panasz által ideiglenes szüntetésre kényyszerült fekvőbirtok befolyandó árából lesz kielégítendő; továbbá Dömök József központi volt közgyámok hivatalos eljárások kiadásainak fedezésére kiutalványozott, s általa kézhez véve lett összesen 354 frt 33 kr, mely az egyes ügyekben érdekelt telek által leendő vímsza térítendő; Ukolicsányi Pál volt tiszti ügyész részéni kiutalványozva lett 209 frt 88 kr, Hudecz Zsigmond stb. volt ügyész részére 91 frt az elsorolt főbb tetelek főösszege 1355 frt 21 kr, melyeknek, valamint a többi, 511 frt 95 krt, tovó apróbb részleteket tartalmazó összegek behajtása az árvaszék folytonos éber ügyelmének tárgyát képezvén az a részben előrendő eredmény havonkiut fog a t. közig. bizottságnak jelezettni.

April hóban vímsza fizettetett a régi összesített letétek megtérítéséről, a tiszti ügyészség tényleges kiadásának leszámításával, s Zimányi Anzelm özvegye és Danick Kuchinka Gabriella mint kk. gyermekeik gyámjai ellen folyamatba tett perek költségeire adott, valamint a Reitsan Árvák ügyében Hudecz Zsigmond tiszti volt ügyész ál-

— Ah! de jól van, nemes vér busog ereiben, én helyben hagyom választásodat. Ilona szóltan örömmel csókolt meg bátyját, elámulva örömeit.
— Nos és nem jövend el ő?
— Igen bátyám! megígérte, hogy holnapra itt leend.
— Istenemre legjobbkor, holnapután vadászatot tartok, meghívtam erre barátait mat is, majd meglátjuk, mit tud az őcsém, méltó e az én Honkám kezére? Itt lesz Teleky Mihály uram, meghívtam ő kegyelmét és elfogadta. Vitnyédit és Guricsot mára várom; kiszedem kerekeit kocsijárból; ritka vendég mint a fehér holló; oh de ha meghallják, miső tuba szált házamba, tudom tömegesen jönnek, mert bizony Honkámnak szemei nagyon hamisak.
— Bátyám hiszeleg.
— Nem hiszeleg kedvesem! egyébiránt a tapasztalás felel; Zichy még most is emlegeti, mint lesújtottad szemeid villámával.
— Elég, elég bátyám! mond inkább mint vannak nőd és gyermekeid?
— Jól Honám, képezelem mint fognak örvendeni.
— S Gyula?
— Ah a szegény Gyula! a jó ég tudja, mi bánja őt, mióta Zorinvárt a ürökökkel csatának volt, asóta búskomor, mosoly soha ajkaira nem száll; órákig elmereng szegény a kert fái alatt; nem egyszer találták csö-

lédeim ömagával mikor beszélt; a szolgál — bocsásna meg nekik az ur — bolondnak tartják; eltűnik napközben az erdőbe, ki tudja mit csinál? utánna leskelődni illetlennek tartom, nem beszél senkivel csakis velem, de baját paátolja; eleinte részvéttel kérdezgetém tőle bájának okát, de arra kért, hogy hagynék fel e tárggyal; asóta nem is bánom, ki tudja mily sebe van, majd lrt nyujt arra az idő.
— Szegény Gyula!
— Majd holnapután megláthatod, tőlem el nem marad, különbben pedig szeret időzni a vadászlak közelében.
— A vadászlaknál?
— Igen, igen ott; de mi az Ilona, mért döbbentél meg annyira, kedlöd hervoson emelkedik, arcsod halványul.
— Bátyám! borongó sejtőlem száll szivembe; hagyd el a vadászatot. Az éjjel álmodtam, gonosz sejtőlemek háborgatják beszédmet; a vadászlakot említvén eszembe hoztatd. Fekete galamb szállt hozzára s turbékolva csalt az erdőbe a vadászlakhoz; követtem őt öntudatlanul, midőn hangoosan sipitva rút hollóvá változott; te mellettem álltal s a gonosz állat szemednek rohant; kitépte azt s rútul elmarczagolta deli arcodat. Miklósom hagyj fel a vadászattal, borzasztó sejtőlemeket értek.
— Bobó lányka, álom, álom! s nem tudod-e, hogy a sors engem kegyel-

— Nem bátyám, ez nem véletlen, érzem a sors nehéz felhőt von eged fölé, hagyd abba a vadászatot.
— Nem lehet hógom, az urak meg vannak már hiva; majd meglátod kis bohóm, minő épen fogok hazatérni; most jer, hagyd el e sötét gondolatokat, nézzük szét a fegyvertárban.
Guzdagon ékitett arenol táru fel előttünk, hova Zrinyi és buga beléptek. A falon óriási nagyságu kohós fegyverek csüggték, majd amott kardok óriási tömegben; köztük nem egy félmázsányi adlyu; a rozsdá látászik hüvelyükön, vérpiros rozsdá, jelezve mintegy, hogy már régóta használatlan bvernek, ki is tudta volna forgatni a roppant vasat, a kor nem terem óriásokat, kiknek kezében ez forog. . . Másutt hadi pánczélok, nyergek, vértetetek tömkelego táru fel előttünk, tanusítványai annak, hogy ura nem csak verseket csinál. Egy másik terembe pazar fényő, ragyogó keretekben óriási nagyságu olajfestmények, ismét odább egy roppant könyvtár terül. . . A szem napokig elmulatoa a pompás mudarabokon, de im kúrivalgás hallatazik a vár előtt.
— Ez Teleky uram — mond Zrinyi örvendő — ez aztán kedves vendég, ki ilyen időben érkezik.
Ilonka arca lángba borult; tán más ez, nem Teleky Mihály uram! . . .
(Folyt. köv.)

Telephon.

Ha majd a történelmő századukát jellemezni óhajtja, bővelkedni fog ama jező szavakban, melyekkel méltán, akár megbélyegzőleg, akár elismerőleg illotheti a 19-ik századot.
Az észazel megáldott emberi szellem hatalmának annyi vívmányait mint századunkban, eddig föl nem mutathatja s ép azért méltán mondhatjuk századukát a találmányok korának; mert a photographia és ennek módosulása a fényvésés, a telegraphia és legújabbban a telephon, vagyha ügyletszik távazóló, mint századunk szülötteinek találmányai.
Éveken keresztül örvendotesen tapasztaltuk a telegramnak előnyeit, de valamint az irasnál hevesebb a szőlásnak tehetsége, úgy a táviró fölött áll a távazóló. Alig lón e találmány hiro elterjedve, már is merész röptü emberi szellem a telephon legmagasabb fejlettségének előnyeivel gondolkodik; de talán leggyakorlatiabbban fogja föl ennek előnyeit azon egyetemi ballgató, ki telephonról örtékervén annak örvend leginkább, hogy ozentől nem kell az egyetem mellő járó tanu lónak levelírásul vesződni, hanem beleaszól ezen új szerszámba s odabaza esendben munkálkodó apjának odakiáltja: Apám pénz! . . .
Hogy e találmány nagyszerű vívmány a természet tudományok mezéjéu, az kétsög-

tal az árva-alapból nyert költség előleg; együtt 35 frt 26 kr, ugyanez az árva alap javára pedig márczius hóban 9 frt 27 kr, április hóban 32 frt 83 kr, összesen 41 frt 65 kr. folyván be, és mint szaporulat a mondott alaphoz csapoltatván, e így a számvérői összevitelt kimutatásba behozva.

Ez alkalommal bejelentem, miszerint az árvaszéknek bizottsági külön tagjai közül Némethy Kálmán ügyvéd ur, ki a május havi ülésekre lett behíva, lemondván, a mit úgymond a t. alispán úrnak is tudomására hozott, helyébe más tagnak választása vált szükségesé.

Végül megemlíteném találok, hogy amennyiben tapasztalám, hogy a letétben józálogilag nem biztosított kötvények is felszerelnek, ezeknek a pénzürti hivattalal együttesen leendő számbavételre és erről leendő véleményes előterjesztéssel a tiszti ügyoszt elnökileg megbízom.

Kelt B. Gyarmaton 1878. máj. 1-én.
-Fujor István,
árvaszéki elnök.

A b.-gyarmati ügyvédi kamara ápril

28-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek első tárgya volt a választmány egy pótlag-gali kiegészítése. A beadott 18 szavazat közül 17 szavazattal megválasztott Vízkelety Ferenc. Második tárgya volt az 1875. évi 36. t. cz. hatályon kívül tételéről s az 1871. évi 8. és 9. t. cz. némely intézkedésének módosításáról szóló, az igazságügyminiszter által véleményezés végéig a kamarának is megküldött törvényjavaslat tárgyalása. A választmány által kiküldött bizottságnak ezen fontos törvényjavaslat feletti, — lapunkban már egész terjedelműben közölt jelentésében foglalt észrevételeket következő pótlások és elvi változtatásokkal fogadta el a közgyűlés: A törvényjavaslat 7. §-nak azon intézkedése, mely szerint a bírák és bírósági hivatalnokok elleni fegyelmi eljárás a közvándló hivatalos kiváratára rendeltetik el, akként módosítandó, hogy a fegyelmi eljárásnak a magán felek panasza folytán is legyen helye, továbbá, hogy a kir. ügyészség azon jog, miszerint a fegyelmi eljárás megindítása iránti indítványtól előtt a bírót, ki ellen az eljárás irányulna, főnöke utján hivatalos nyilatkozatra szólóztathassa, — meg ne adassék, mivel ez a bíró tekintélyét lerontaná, sőt a kir. ügyésztől mintegy függő viszonyba helyezné; — végre, hogy a bírák a zaklatásukra szolgáló alaptalan panaszoktól megóvassanak, mindazonok, kiknek rossziszemű panaszalkodása derült ki, 1000 frtig terjedhető s a fegyelmi bíróság által kiszabandó bírságnak alkalmazását véleményezte

a közgyűlés. A törvényjavaslat 13. §-át, mely a törvényszékek és járásbíróágok bíráinak a hátrálékok feldolgozása tekintetéből más bíróságokhoz ideiglenes szolgálatra átrendelhetőségéről szól, — a bizottsági jelentéstől eltérően, az igazságszolgáltatás gyorsítása szempontjából, a közgyűlés csak részben ismerte be; de hozzátenni kívánja, hogy a már egyszer átrendelt bíró akarata ellenére legalább két évig ismét áthelyezhető ne legyen. Általában az egész törvényjavaslat tárgyalásánál az ügyvédi kamara tagjai által a legelőkelőbb kifejezések nyilvánultak arra nézve, hogy a bírák függetlensége úgy felülről, mint alulról megóvassék, s előléptetésük is ne függjön hatalmasok önkényétől. Közgyűlés után Kövy Tivadar elnök ur a kamara megjelent összes tagjait, valamint a bíróságok és politikai hatóság tagjait az ügyvédjelölt urakat a „Kukucskán” fekvő szállójába barátságos lakomára gyűjté egybe, mely főszerepe a legjobb kedv, s támogatva a legazobb tavaszi idő által, egész esté fél tíz óráig tartott.

Iparreform.

Sokszor hangosítottak kérdések, de addig mindig új marad, míg reformálva nem lesz. Hat éve annak, hogy az új ipartörvény életbe lépett és évről évre mindinkább ajnósan tapasztaljuk, hogy annak egyes határozmányai a gyakorlati élet követelményeinek meg nem felelnek.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara és az ország számos kamarája és iparegyesület folyamatosan sürgette és sürgették ezen törvény novelláris törvény általi megváltoztatását.

Szükségtelen azon kíváló fontosságra figyelmeztetnünk, melylyel egy, az összes iparviszonyokat szabályozó törvénynek birnia kell; hiszen azonszámtalanindítványok, javaslatok és törvény javaslatok, melyek a miniszterium elé az ipar terén mozgó tényezők részéről terjesztettek, mutatják, mennyire égető szükségé vált az iparügyi reform, vagyis az ipartörvények olyatán módosítása, mely viszonyainknak teljesen megfelel.

Az 1872. évi VIII. t. cz. határozmányai között leginkább azok módosítása hozatott javaslatba, melyek az ipartársulásra, az iparos oktatásra és ipar gyakorlásának alapföltételeire vonatkoznak.

Az ipartársulatra vonatkozólag az aradi kamara is dolgozott ki egy törvényjavaslatot, mely beható tanulmányok eredménye volt és a kényeszer társulás elvén alapult.

Hasonló, az egész ipartörvényt érintő javaslatot mutatott be az országos iparegyesület.

Szükséges lenne, hogy az ipartörvény módosítása végre valahára napirendre kerüljön, és hogy e tárgyan a véleményadásra szólíttassanak fel.

Az irásbeli azon való véleményadás egyáltalában nem felel meg a célznak, amennyiben az ellentétes nézetek kiegyenlítését lehetővé teszi és az általános elvek kölcsönös meggyörés utján megállapítását kizárja.

Szükséges, hogy egy iparügyi enquete bivaassék össze, melyben egyrészt a kereskedelmi és iparkamarák, mint a hazai ipar törvényes képviselői, másrészt az országos iparegyesület és egyes kiválóbb ipar körök küldöttöi által képviselendők lennének.

Ezen enquete munkálata képezné azon alapot, melyre az iparügyi reformot építeni lehetne és kellene.

Ödvös lenne, ha a miniszterium ezen javaslatunkat elfogadva, a szóban levő enquetet mielőbb egybebhívá, és így az iparügyi reform fontos kérdését végleges olintézéséhez közelebb viúné. U.

Tanúgy.

Tisztelet Szerkesztő ur!

A „Nógrádi Lapok” f. é. április 28-án megjelent számában közzétett a nógrádmegyei tanító egyesület központi tanítótestülethez intézett interpellációra vonatkozólag kérem, sziveskedjék válaszul becses lapjában a következőket fölvenni.

Az itteni tanító testületnek van tudomása ugyan arról, hogy az 1878. évből Nógrádmegyében hol takaréks- és hitelintézet, hol tűzoltói közgyűlések tartattak, de egy, ezen évben tartott nógrádmegyei tanítói közgyűlésről micsom tud, annál kevésbé ismerheti annak határozatait. Tudja azonban, hogy a tanítóegylet 1877. évi őzi-közgyűlésén az alapszabályok kinyomatását egy tanítótestület sem vállalta magára, hanem, hogy ezt a közgyűlés elrendelte. Miatán az egyesület kiadása a betolyt tagok díjakból fedeztetnek, kérem interpelláló Dokupei J. urat, nevezze meg azt a könyvnyomdató mely a kérdéses alapszabályok ingyen nyomtatását elvállalja, mivel beleértve interpelláló urat is, egy vidéki tag sem fizette be az eddigelé csodékos díjakat, az egyesület semmit sem fizethetett, és így a nyomtatás egyelőre függőben maradt.

B.-Gyarmat, 1878. május hó 1-én.

Tomesko Nándor,
egyleti jegyző.

A nógrádmegyei tanítótestület b. gyarmati járásköze f. hó 2-án tartotta meg ülését az állami el. népiszkola helyiségében. Az ülés megtartásának kitűzött határnapja f.

é. április 26-ko volt, mely alkalommal a helybeli tanítók mind, a vidékiek közül egyetlen egy sem jelenvén meg — az előző új ülésnapot tűzött ki — melyen a vidék csak a nagy-kürtösi kartára által volt képviselve — noha a helybeli tanítókar mindent elkövet, hogy az amúgy is törvényben gyakorolódó közgyűléseket érdekesé tegye, sőt intézkedés történt miszerint a kir. tanfelügyelőségnek államségiyire való érdemesítésre csak is azok fognak ajánlatni, kik az egyleti életben tevékeny részt vesznek, az eredmény azonban láthatik a fennbbi sorokban — láthatik egyesületünk kezdetlegesében, miszerint ugyan egy időben szervezett egyesületekkel haladni nem képes — a vidéki tanítói kar indolentiája folytán. —

Az ezen ülésre kijelölt mintaelőadások hallgatattak meg — nevezetesen a helybeli izraelita hitközség iskolájában Weisz Miksa a magyar nyelvtanból az állam el. népiszkola III-ik osztályában Wágner István a számtanból, tartott előadást; — mind a két előadás mind paedogogiai egy didacticai szempontokból bíráltaiván meg — az illető előadóknak köszönet szavastatott.

Ezek után az ülés rendes folyamatára tért át, melynek tárgyát részint a III-ik egyesületi tanítótestület elő terjesztendő, részint egyéb indítványok képezék, nevezetesen: A tanítótestület 50-es bizottsága által ajánlott „Szent Gellért” egyesület melynek célja volna az országos tanítói nyugdíj-törvény által kor és képesítés hiánya miatt kijárt tanítók nyugdíjazása illetőleg segélyezésé. — A kör ülésé által nem pártoltatik a következőknél fogva: 1-ször. Mert a nyugdíj intézetbe fel nem vett tanítók, nehez és mostoha körülmények közt szentelték életüket a népnevelésnek, tekintetük csak vassza a legközelebbi mult évtizedekre; ezek kizárása a nyugdíj intézetből nem méltányos; ezekről tehát az állam ép úgy köteless gondoskodni, mint a haza szolgálatában megöszült bármely fiáról. 2-ször. A tanítók nagyon is szűkmarkú fizetéséből sokféle kötelezettség mellett, az említett egyesület alapját sem képesek megalkotni. 3-ször. Helyemű segély egyesület „Eötvös alap” cím alatt már is létezik és tartatik fenn az ország tanítói által. — Hanem a kör kimondja, hogy az elagott tanítók értelmében az „Eötvös alap” szélesebb alapokra fektetessék — hogy miként — erre nézve a kör egy bizottságot küld ki: Tomesko Nándor, Steiner Gábor és Kovácsik József tagtársakban, ugyan ezen bizottság dolgozandja ki az országos tanítói nyugdíj törvény egyes pontjainak revidióját, mely egyetemlegesen az előbbivel a többi köröknek is megküldetik, hogy a nógrádmegyei tanítótestület által.

telen. Midőn a távzólóval a porosz császári palotában kísérletet tettek, Vilmos császár így szól a kísérletet tevő tanárohoz: „Ha ön e kísérletet 500 év előtt tette volna, bizonyára mint bonzorkányt égették volna meg.” Különös dolog is lenne ha p. l. az az ember Verbón a kályha mellett ülve hallgatná azon hangversenyt melyet sőtálva hallgatnak Budapesten a redut fényes termeiben.

Több természet tudományi felfedezésre volt addig szükség míg e találmány habár csak elméletileg is megalkotható lön. Mindenek előtt tudni kellett, hogy a hang nem egyéb mint valamely testnek rezgése, s mely rezgés alkalmas közeg által továbbterjed.

A hány időoda rezgést végez valamely test egy perc alatt, a szorint változik a hang. Minél sebesebben rezeg valamely test annál magasabb a minél lassabban annál mélyebb az általa keltet hang. Így a kifeszített húr a reá gyakorolt nyomás által mozgásba jön, a húrnak ezen rezgése mozgásba hozza a vele érintkező levegő részeket, ezek ismét a távolabbiakatsígy terjed a hang tovább, míg végre a rezgés ereje elvész s a hang elenyészik. A mint lehetséges lön két különböző ponton villanyosúton egyenlő számú rezgést létrehozni, okvetlenülül egyenlő hangok származtak mint a két helyen; oza telephonnak emlélete. Ezen elméletét a telephonnak lévén Földp farkfaktó egyesületi tanár ki-

sérle meg legelőször alkalmazni. Sikerült-e találmányt annyira tökéletesíteni, hogy egy ponton kimondott emberi hang nemcsak hallható a telephonn másik pontján, de a hang még egyéni színezetét is meg tartja, úgy hogy a hallgató hangjáról megismerheti a beszélőt. A tökéletesítés dicsősége. Belli bostoni egyetemi tanárt illeti. Körülbelül öt évi eszmélődés és experimentálás után sikerült föltalálni oly tárgyat mely a leggyengébb hangokat is fölvegye és a legerősebbeket is visszahadja. E találmányra Belli az emberi földobhártyája vezette. Ugyanis egy emberi hullának kivágta föltét s a már megismeredett, megszáradt dobhártyát glicerinnel megnedvesíté és az újra ruganyossá lön. A hártához egy szalma szálat örösített a szalmaszálnak másik végét pedig egy igen vékony üveg hártával hosta érintkezésbe; a minta dobhártya a fölbe mondott hang által mozogni kezdett, ugyasazon mozgást végzé a szalmaszál másik vége által érintett üveg hártya is, s így e kísérlet megmutatta hogy az emberi föl dobhártyához hasonlóan kifeszített hártya a legesekélyebb hangot is föl fogni és visszahadni képes; így föl volt földözve a telephonnak legelőnyesebb része.

A jollenben emlegetett távzóló leggyeszerűbb leírása a következő:

Egy mahagoni fából készült cső képezi annak első részét, a cső végén van keresztirányban egy fényes vas lemez, a lemez a

csőbe mondott hang által rezgésbe jön, a mindezt e vas lemezhez közel van egy körülbelül 6 hüvelyk hosszú henger alakú magnes a mely drót tekercsese! van körül fontva s a drótnak vége a telephonn távol lévő másik végéhez van vezetve. A működés pedig következő:

A hang által mozgásba illetőleg rezgésbe jön a vaslemez, a rezgés érinti a mágnost s a reá tekert drótot és itt villamosná válik, a villamos rezgés pedig a dróton továbbterjed. Miképp változik rezgés villamosná, azt magyarázoi a physikusok dolgoz.

Az első készülék a philadelphiai világ tárlatra lön készítve s ott méltó elismerésben részesült. Már akkor szabadalmat kért a föltaláló s azóta mindig annak tökéletesítésén fáradozott. A horderőre vonatkozólag a távolság semmit sem változtat.

Idővel ha észszerű módosításokon fog e találmány átmozni, nagy előnyoi lesznek a gyakorlatban; mert jelen alakjában túlérzékenysége miatt nem alkalmazható.

Mindemellett eddig is mind kitűnő találmányt üdvözölhetjük a távzólót. Örömmel üdvözölhetjük e találmányt mint a természet titkait elcsész emberi szellem erejének újabb bizonyítványát.

Ha e találmány tökéletesítve alkalmazást nyer az életben, még a hódoló tisztelgés is meglesz könyvtve általa. Ugyanis mi-

Megfűkezi az emberi ész az elemek hatalmát de téved azért ki az elemek hatalmát határtalannak véli; téved ki Isten gyanánt tiszteli az éest azért mortellei a természet egyes titkait. Önkénytelenül jutnak eszembe B. Eötvös József eme szavai:

„Valjon ki az Iliász minden szavát szétszedve bebizonyítaná hogy az egész nagyszörű mű nem egyéb, mint huszonegy betűnek különböző öszetételre, s azért Homérhoz hasonlítani magát, mit mondanának? Legyen bármily bámulatra méltó a haladás nem fog azért teljesülni minden hozzá költött rémes remény.

Feryer Lajos.

ján a III-ik egyetemes gyűlés elő terjesztésének — mely ugyis korébe vette a fent nevezett törvény módosítása iránti intézkedéseit.

A megyei tanügy elemzésére indított nyomatott egyezkedés szerkesztése — melynek címje szinte az egyetemes gyűlés által lesz megfogalmazva — addigis Steiner Gábor kérésére a fent írtakhoz tenni magát a „Nógrádi Lapok” szerkesztőjével, hogy tanügyi cikkek rovata nyitassék lapjában.

Az egyetemes gyűlésre való közlésül szinte elfogadhatott azon indítvány is, hogy az országos tanügyi tanácsba, képzés polg. isk. és elemi tanítók is neveztesse-nek ki, kiknek tisztáshoz tartozna, a tanügy bírálás ajánlása.

Szövegére került végre a párizsi világkiállításra való kiküldés indítványa is ez azonban az egyetemes gyűlés elő terjesztetik.

Vége a közgyűlés, hogy az egyetemes gyűlésben tartandó közgyűlések annál lényegesebb tészesen, oda fog hatni, hogy ily alkalmakkor, felolvasások, kirándulások és egyéb szórakoztató mulatságokkal legyen a kimaradt elemi felvilágosítva — ezzel az újság 8 órai folyamata d. a. 5-ór véget ért.

Wagner István.

Hírek.

A főispáni ebéd f. hó 2-án igen kedélyesen ment végbe. A főispánra három toaszt is volt, az egyiket Harnos Gábor, a másikat Árvai József a harmadikat Imádi Károly tartott, s mind e három után szajos éljenzések, küszöbön üritettek poharat a főispánra, kit a többiek szerez s a kisebbek tisztelik Madách Károly kedves alispánunkat Sréter Alfréd életé.

A fővet választási mozgalmak legkorábban nyilvánultak a szécsényi kerületben, hol, mint tudják 1875-ben Pulzsky Ágoston egy hangulag lett megválasztva. Most, hogy Pulzsky elbágyta a szabadlevő pártot, egyhangú választásról szó sem lehet. A szabadlevő párthoz híven ragaszkodók máris több jelölttel léptek fel; Ezek között Szontagh Pál, Sréter Alfréd és Komjáthi Anselmet emlegetik erős nevek de annyi bizonyos. Pulzsky megválasztásában erős phallanx kell.

Zabara magyarosodik. E községet még a múlt század közepén Erdélynek neveztek. Idők jártával tót nép telepedett ott le, s tóra fordítá a magyar elnevezést, így lett Erdélyből Zabara. Az idők azonban

váltaknak, s a község örökös tanítója, s a legjellegesebb népművelők egyike Maczari Mihály minden törekvést odafordítja, hogy a fiatal nemzedék magyar legyen. Áldja meg őt a magyarok istene!

Orosháza, mint a „Békésmegyei közlöny” tudósít, Szűcs Gyula, az ő jogász lép fel képviselőnek. A közlöny megjegyzi, hogy a Abda' Kérimek vitt kard nem elég ahhoz, miszerint Szűcs Gyula, ki még eddig bonifó, jogot tarthatna a bonitásra. Különben is szélsőségi.

Papválasztás. A surányi ev. egyház e hó 23-án Endreffy Jánost választá meg papjaul egyhangulag. Vele a nógrádi esperesség tehetőseges tagot nyert, üdvözöljük!

Adakozás a Madách alapra. Illés Ödön ur — Tolmácsról — 5 forintot küldött szerkesztőségünkhez. Az öszeg Illás Gyula pénztárnok urnak adta át.

A b-gyarmati társulat egyetemes gyűlése alkalmával tagjai által tanúsított ügyességért és önfeláldozásért az első m. ált. biz. társulattól 25 forint adományt kapott.

A patvarczi díszkertészetben jutányos áron és a legnagyobb választékban adnak el melegbázi növények és virágok.

Lapunk mai számához a nemzeti könyvtárra és Petőfi költeményre vonatkozó előfizetési felhívás van csatolva. Ezen feltevére névve előfizetői Spiczner Mór b-gyarmati könyvkereskedésében. Ajánljuk a közönség figyelmébe!

Piaci árak B-Gyarmaton.

1878. évi aprilból 29-án.

Egy métermésze:	
Tisztabúza	9 frt 60 kr. — 9 frt 80 kr.
Róza	7 frt 20 kr. — 7 frt 40 kr.
Árpa	7 frt 50 kr. — 7 frt 90 kr.
Zab	6 frt 40 kr. — 6 frt 80 kr.
Kukoricza	8 frt 30 kr. — 8 frt 30 kr.

Jegyzette: Szekes János.

Nyiltér.)

A jégkár elleni biztosításról.

A magyar gazdaságosság érdeke teszi köteleességünké, hogy az első magyar ált. biztosító társaság azon intézkedésre, illetőleg a feleinek nyújtott azon

kedvezményre irányozzuk az illetők figyelmét, minél előbb a május 25-ke előtt biztosított termésben (fagy vagy aszály folytán) előállható változás szorint szabályozhatatik a biztosítás és a társaság azon irányban téríti vissza a tiasta díjat, a mely arányban következett meg a biztosító fél meghatározása szorint az eredetileg bevallott termés. Így, midőn a kedvező viszonyok folytán a bevallottnál nagyobb termés várható, a fél utábiztosítás után, mint ez eddig is szokásban volt, szintén módosíthatja eredeti beállítását. Azon előny mellett azonban, hogy a fél kaspénzrel fizetett vagy váltóval fedezett díjat vagy teljesít, vagy részben visszakaphatja, figyelemreméltó azon előny is, hogy a május 25-ike előtt a biztosított termést érhető jégkár esetére is biztosítva van. De hogy ez időre is biztosítva legyen, szükséges, hogy a termeszők vétésüket jó előre, legkésőbbben május 10-ig vallják be. A jó előre biztosítással a biztosító fél semmit sem kockáztat, mert habár várható termését a vétés előhaladottabb állapota előtt biztosította is, a biztosítási díj, tekintet nélkül a biztosítás tartamának kezdetére mindig egyenlő, és a biztosítás, mint fentebb említettük, mindig szabályozható, s ha a vétést (egyedül a repce kivételével) május 25-keig fagy, aszály vagy más elemi csapás folytán oly baj érte, hogy az vagy védkép kiveszett vagy annyira megromlott, hogy ez utóbbi esetben oly termés, mely után fizetett a díj, már nem várható, az első magyar ált. biztosító társaság a díjat vagy egészben, vagy aránylag visszatéríti. Ezen intézkedésnek a biztosító közönségre való nagy előnye már a múlt években bebizonyult, midőn péld. az 1876-iki május 21. és 23-ki fagy nagy és érezhető károkat okozott országosztó s az addig kötött számos biztosítások nagy részénél tényleg igénybe vétett a biztosítási öszeg lezállítása, vagy teljes visszatérítés s az első magyar ált. biztosító társaság sok ezekre ment díjat térített vissza. Tudjuk, hogy gazdaságosságunk nagy része rendszeren akkor szokta vétést biztosítani, midőn a várható termést iránt magát tájékozhatja. Nintán azonban magát az ily késedelmes biztosító annak teszi ki, hogy a biztosítás kezdete előtt bekövetkező jégkár esetében kártérítés: nem nyer, s mellett pedig ha termését az első jégverés után biztosítá csak, a már biztosított termésben szenvedett kárnál a biztosítatlan állapotban

ért jégkár mennyisége is fogna számíttatni; ez okból figyelmeztetjük a gazdaságosságát a kora biztosítás fenn előadott előnyaira. Az első magyar ált. biztosító társaságunk s mellett egy más ténye felől is értesülünk, mely szintén megérdemli a figyelmet. A társaság tízezer év előtt életbeléptető jég ellen biztosító feleinek a társaság jégüzlete nyereségéből való részvételét. E kedvezmény életbeléptető óta több ízben részvétel felei a jégkár nyereségében, és az idén is múlt évi jégüzletének kedvező eredménye folytán mindazon jelen évi feleinek, kik a múlt évben terményeiket (a dohány és a szőlő kivételével) jég ellen a társaságnál biztosították és kártérítésben nem részesültek, a múlt évben fizetett tiszta díjaik után 6 százalékyi nyereségbeni részvétel ad oly formán, hogy ezen 6 százalékos kamat az idén esküzlendő haszonmü jégbiztosításuk díjából a kötérsyben levonásba hozatik. A nyereségbeni részvétel a jégbiztosításnál az időre is fentartja a társaság.

Kelölés szerkesztő

Horváth Danó.

Hirdetmény.

A b-gyarmati 824. tjkben foglalt 1 sor. Vaskor Márton és János tulajdonát képező kővel körített 1200 □ ölnyi területű Kalmárféle kert szabadkézből eladó, feltételek T. Sárközy úrnál meglekinthetők.

Pályázat.

Salgó-Tarján nagyközsége, a megyei hatóság jóváhagyására roményében, kiadja község házának építését, melynek költség vetése 15,171 frtra szól, vállalkozási uton; a tervek költségvetés és részletes feltételek a salgó-tarjáni községi hivatalban meglekinthetők. Pályázati határidő bezárólag f. ó. május hó. 15. napja
Salgó-Tarján 1878. april hó 30.
A községház. épít. bizottság.

H I R D E T É S E K.

Olcsó és jó bor!

1874. 1875. 1877. évi termés seprő nélkül! ragyogó szín-nel megzavarodás nélkül szállítható, kapható jutányos áron Miskolczon,

Mezey Pál,
bortermelő és kereskedőnél.

Minta és árjegyzék kívánatra küldetik.

Rendelményt elfogad Fűrész Ferenoz is Miskolczon „Postváros” és a „Koroná”-hoz címzet fogadók közelében.

3-3

Haszonbérbeadás.

A földosztelendő rozsnói káptalan Ipolyság mezővárosban a szállodán kívül négy helyen lévén jogosítva bormérsi jogot gyakorolni, ezen 4 rendbeli bormérsi jog f. évi octóber 16-tól hat évre haszonbérbe kivethető, június 15-ig hoztam Ipolyságra intézendő zárt ajánlat utján, melyhez 100 frt bánatpénz melléklendő.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy mind a négy korcamajog jelen haszonbérre 2400 frtot tesz.

Hedervary Antal,

a föld. rozsnói káptalan meghatalmazott ügyvéd.

3-2

Dr. HANDLER MÓR,

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész gyógyít gyökoresen, fűnyes és tartós siker biztosítása mellett mindennemü

TITKOS BETEGSÉGEKET

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint: magömléseket, az ingerlékeny gyengeséget, a ondófolysást, különösen a **TEHETETLENSÉGET** (elgyengült férfierőt);
- 2) húgycsőfolyásokat (még oly idültet is), a nemzőrészek bajakóros fekélyeit és másodrendű bajakórt minden alakjaiban és elcsúfításaiban.
- 3) húgycsőszűkítések.
- 4) friss és idült nyákfolyásokat, nőknél az ugynevezett **fehértályos** és az onnan eredő **magtalanúságot**,
- 5) **BŐRKIÜTÉSEKEKÉI**,
- 6) a húgyhólyag betegségeit és vizeelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik: BUDAPESTEN, Belváros, Kigyó-utca 2. sz. a Kigyó- és Városház-utca sarkán (Rottenbillerféle ház) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerök megküldetnek.

25-18